

แนวทางนำพระราชบัญญัติการสาธารณสุข
มาใช้ลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงพาหะนำโรคไข้เลือดออก
สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นายบุญเสริม อ่วมอ่อง

สำนักโรคติดต่อนำโดยแมลง

กรมควบคุมโรค

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข

พ.ศ. 2535

หลักการของ พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535

- **คุ้มครองประชาชนด้านสุขลักษณะ และการอนามัย สิ่งแวดล้อม**
- **กระจายอำนาจสู่ส่วนท้องถิ่น ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น และการควบคุมดูแล**
- **ให้มีเจ้าพนักงานสาธารณสุข มีหน้าที่ในการตรวจตรา แนะนำเป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น**
- **ให้มีคณะกรรมการสาธารณสุข กำกับดูแล ให้การ สนับสนุน**
- **ให้สิทธิแก่ประชาชนยื่นอุทธรณ์ได้**

บุคคล/องค์กรที่มีอำนาจตาม พรบ.สช.

- รัฐมนตรี = รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
- คณะกรรมการสาธารณสุข
- คณะอนุกรรมการแต่งตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการสาธารณสุข
- อธิบดีกรมอนามัย
- เจ้าพนักงานท้องถิ่น
- เจ้าพนักงานสาธารณสุข
- ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น
- คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี
- ผู้ประกอบการ/ประชาชน/เอกชน

เจ้าพนักงานท้องถิ่น

- (๑) นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค้การบริหารส่วนจังหวัด
- (๒) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล
- (๓) นายกองค้การบริหารส่วนตำบลสำหรับในเขตองค้การบริหารส่วนตำบล
- (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๕) นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค้กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น”

เจ้าพนักงานสาธารณสุข

ส่วนภูมิภาค

1. นายแพทย์ สสจ./นายแพทย์ 9 วช.ด้านเวชกรรมฯ
/นวก.สาธารณสุข 9 ชช.ด้านส่งเสริมพัฒนา
2. ข้าราชการระดับ 5⁺ กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค
สนับสนุนวิชาการ ของ สสจ.ที่ นพ.สสจ.มอบหมาย
3. ผอ.รพศ./ผอ.รพท./ผอ.รพช.
4. ข้าราชการระดับ 5⁺ กลุ่มงานอาชีพเวชกรรม
กลุ่มงานเวชกรรมสังคมที่ ผอ.รพ. มอบหมาย
5. สาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ
6. นวก.สธ./เจ้าพนักงาน สสช. ระดับ 5⁺
ประจำสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ
7. หัวหน้า สอ. /นวก.สาธารณสุข ระดับ 5⁺ ประจำ สอ.

เขตท้องที่
ที่รับผิดชอบ
ตามที่กระทรวง
สาธารณสุข
กำหนด

เจ้าพนักงานสาธารณสุข

ส่วนท้องถิ่น

1. ผอ.สำนักอนามัย/ผอ.กองอนามัยสิ่งแวดล้อม กทม.
2. หน.ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สนง.เขต กทม.

3. ผอ.สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาล
4. ผอ./หน.ส่วนส่งเสริมสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาล

5. ผอ.กอง/หน.กอง/หน.ฝ่าย สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาล

6. ผอ.กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เมืองพัทยา

7. หัวหน้าส่วนสาธารณสุข อบต.

เขตท้องที่
ที่รับผิดชอบ
ของราชการ
ส่วนท้องถิ่น
นั้น ๆ

บทบาทหน้าที่เจ้าพนักงานสาธารณสุข

1. แจ้ง จพง.ท้องถิ่นเพื่อออกคำสั่ง เมื่อพบเห็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง
2. ออกคำสั่งให้แก้ไขปรับปรุงได้ กรณีที่เป็นอันตรายร้ายแรงและต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน แล้วแจ้ง จพง.ท้องถิ่น ทราบ
3. ตรวจสอบดูแลกิจการต่างๆ ตามอำนาจในมาตรา 44 (1)-(5) ดังนี้
  - มีหนังสือเรียกบุคคลใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง เป็นหนังสือ
  - เข้าไปสถานที่ใดๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือเวลาทำการ
  - แนะนำผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติให้ถูกต้อง
  - ยึดหรืออายัดสิ่งของที่อาจเกิดอันตรายต่อประชาชนเพื่อดำเนินคดี หรือทำลาย
  - เก็บหรือสิ่งของใดๆ ที่สงสัยหรือจะก่อเหตุรำคาญเพื่อตรวจสอบโดยไม่ต้องใช้

ราคา

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

1. ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น
2. ออกใบอนุญาต/หนังสือรับรองการแจ้ง ตรวจสอบตราดูแล
กิจการต่าง ๆ
3. ออกคำสั่งให้ผู้ประกอบการ/บุคคล แก้ไข ปรับปรุง กรณี
ปฏิบัติไม่ถูกต้อง
4. กรณีไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง อาจสั่งให้หยุดกิจการ พักใช้/เพิก
ถอนใบอนุญาตได้
5. เปรียบเทียบคดีในบางคดี
6. แต่งตั้งผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจาก จพต.
7. อื่นๆที่ระบุไว้ใน พรบ.

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่
เจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตาม
มาตรา 44 วรรคหนึ่ง ในเขตอำนาจของราชการ
ส่วนท้องถิ่นนั้น ในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

สารบัญญัติ

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

สารบัญญัติตาม พ.ร.บ.การสาธารณสุข 2535

หมวด 3 การกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย

หมวด 4 สุขลักษณะของอาคาร

หมวด 5 เหตุรำคาญ

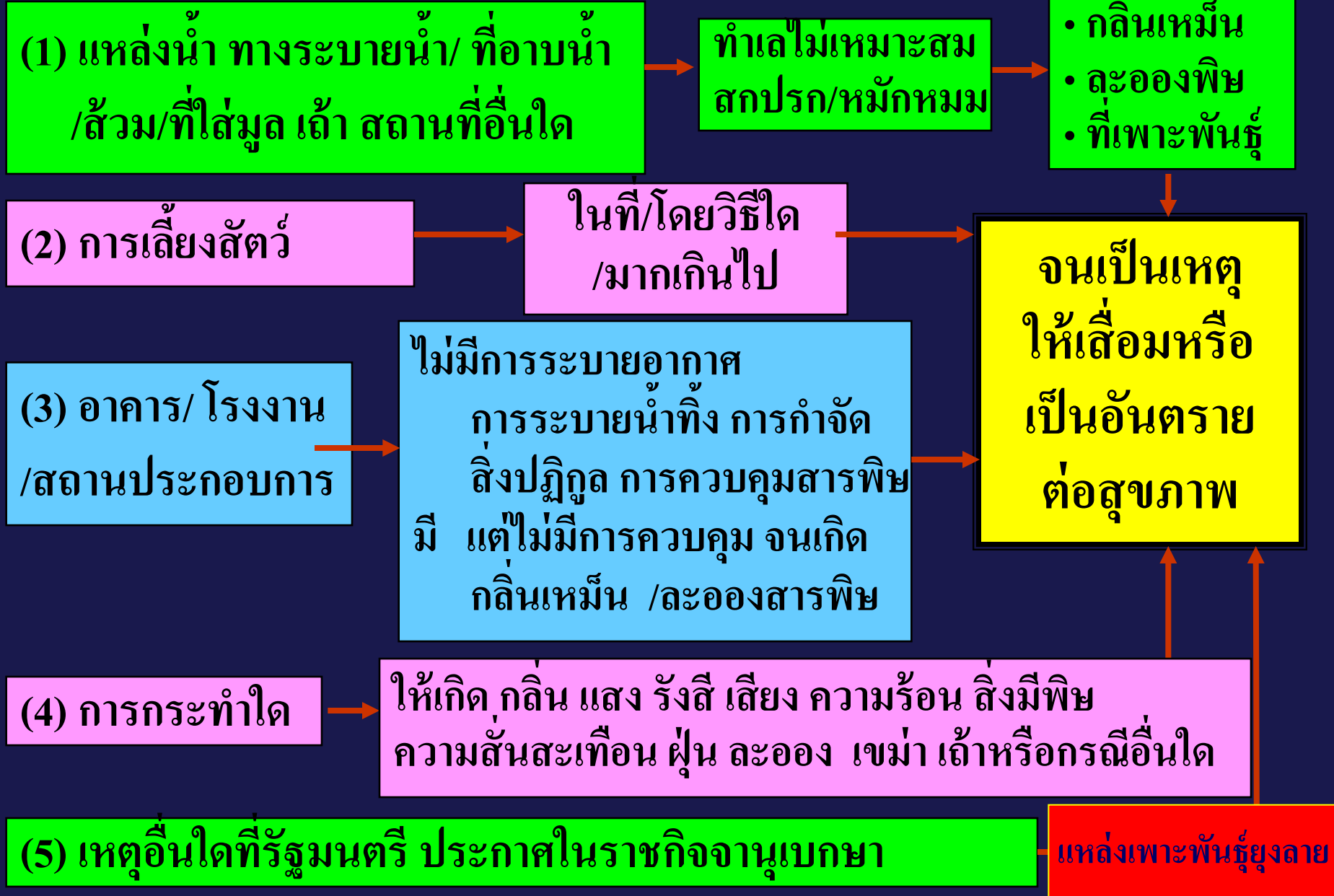
หมวด 6 การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

หมวด 7 กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

หมวด 8 ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสะสมอาหาร

หมวด 9 การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

ลักษณะของเหตุรำคาญ ตามมาตรา 25

การควบคุมของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เรื่อง

เหตุรำคาญ

เกิดหรืออาจเกิดขึ้นในที่/ทางสาธารณะ

สั่งให้บุคคลที่ก่อเหตุ
ระงับ/ ป้องกัน ภายใน
เวลาอันสมควร

ถ้าไม่แก้ไขและอาจ
เป็นอันตรายร้ายแรง

เข้าไประงับ/ จัดการได้
โดยบุคคลก่อเหตุเป็น
ผู้เสียค่าใช้จ่าย

จพง.
ท้องถิ่น
มีอำนาจ

ถ้าเป็นกรณีที่อาจ
เป็นอันตรายร้ายแรง

สั่งห้ามใช้/ ยินยอม
ให้ใช้สถานที่นั้น
จนกว่าแก้ไขได้

เกิดขึ้นในสถานที่เอกชน

สั่งให้เจ้าของ / ผู้ครอบครอง
สถานที่ระงับ/ แก้ไข ภายใน
เวลาอันสมควร

ถ้าไม่แก้ไข

เข้าไประงับ/ จัดการได้
โดยเจ้าของ/ ผู้ครอบครอง
ถ้าเกี่ยวข้องต้องเสียค่าใช้จ่าย

ขั้นตอนการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น

1. สำรวจ & ประเมินปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม
2. ตรวจสอบบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
3. เสนอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ความเห็นชอบในการ ยกร่างฯ เพื่อแก้ปัญหานั้นๆ
4. แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างฯ
  - จพง.สาธารณสุข (ท้องถิ่น/สสจ./ศูนย์อนามัย)
  - อาจารย์สถาบันการศึกษา
  - นิติกร (ท้องถิ่น/สสจ./จังหวัด)
  - ผู้แทนฝ่ายผู้ประกอบการ (ตามความเหมาะสม)
  - อื่นๆ ตามความเหมาะสม

ขั้นตอนการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น

5. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น

6. เมื่อยกร่างฯ แล้วเสนอผ่านเจ้าพนักงานท้องถิ่น เข้าสู่การพิจารณาของ “สภาท้องถิ่น”

7. เสนอผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอเห็นชอบ

8. ตัดประกาศเพื่อบังคับใช้ต่อไป

9. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ประชุมชี้แจงผู้ประกอบการ

แบบตรวจแนะนำของเจ้าพนักงานตามมาตรา 44 (3)
แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535

สำหรับ ผปก. /
จพถ. / จพส.

1. วันที่..... เดือน ..... พ.ศ. ....
2. ชื่อ เจ้าของ/ผู้ครอบครอง .....
3. สถานประกอบการชื่อ ..... กิจการ ..... ตั้งอยู่เลขที่.....
ถนน..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... โทร. ....

4. ข้อเสนอแนะ (เพื่อการปรับปรุงแก้ไข)

(1) .....

(2) .....

ภายใน.....วัน มิเช่นนั้น จะดำเนินการออกคำสั่งทางปกครองต่อไป

อนึ่ง หากท่านมีข้อโต้แย้ง ให้จัดส่งคำโต้แย้งต่อ จพง.ภายในกำหนดเวลาข้างต้น

ลงชื่อ .....

(.....)

เจ้าของ /ผู้ครอบครอง

ลงชื่อ .....

(.....)

เจ้าพนักงาน .....

ตัวอย่างแบบออกคำสั่ง

(ตราครุฑ)

ที่ ...../.....

สำนักงานเทศบาล (อบต.) .....

วันที่....เดือน..... พ.ศ.....

เรื่อง คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ระงับเหตุรำคาญ

เรียน .....

ตามที่เทศบาลได้รับแจ้งว่าท่านซึ่งประกอบกิจการที่
บ้านเลขที่..... ถนน..... ตำบล..... อำเภอ.....จังหวัด..... ได้
ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยข้างเคียง เทศบาลจึงได้ส่ง นาย/
นาง/น.ส. ....ตำแหน่ง .....เจ้าพนักงานสาธารณสุข ไป
ตรวจสอบ เมื่อวันที่..... พบว่า.....(สภาพข้อเท็จจริง) .....

จึงพิจารณาเห็นว่า เป็นเหตุรำคาญตามบทบัญญัติมาตรา 25 (...) แห่งพรบ. การสาธารณสุข พ.ศ.2535 และโดยที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจ แนะนำตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 44 (3) แล้ว ปรากฏว่า ท่านมิได้ ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ภายในระยะเวลา ที่กำหนดไว้ในคำแนะนำ

(เป็นข้อสนับสนุนให้ใช้ดุลพินิจออกคำสั่งซึ่งอาจมีเหตุผลอื่นๆ ก็ได้)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 28 แห่ง พรบ. การสาธารณสุข พ.ศ.2535 ออกคำสั่งให้ท่านปรับปรุงแก้ไขและระงับเหตุรำคาญ ดังนี้

(1) .....

(2) .....

ภายในกำหนด....วัน (ตามความเหมาะสม) นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งนี้

หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาดังกล่าว จะมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 74 (แล้วแต่กรณี ความผิด)

อนึ่ง หากท่านไม่พอใจคำสั่งหรือเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม ท่านมี สิทธิอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นนี้ต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ ภายใน 30 วันนับแต่วัน ที่ได้รับทราบคำสั่งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการตามคำสั่งข้างต้นด้วย

ขอแสดงความนับถือ

.....

(.....)

ตำแหน่ง .....เจ้าพนักงานท้องถิ่น

ขอบคุณครับ